

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 740/2024
03.09.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Слободана Велисављевића, Милене Рашић и Бојане Пауновић, чланова већа, са саветником Маријом Рибарић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости бранилаца окривљеног, адвоката Петра Матковића и Мирјане Михајловић, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К. 170/22 од 23.06.2023. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 728/23 од 30.01.2024. године, у седници већа одржаној дана 03.09.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Петра Матковића и Мирјане Михајловић, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К. 170/22 од 23.06.2023. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 728/23 од 30.01.2024. године, у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду К. 170/22 од 23.06.2023. године, окривљени АА оглашен је кривим да је извршио кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. Кривичног законика у стицају са кривичним делом праће новца из члана 231. став 3. у вези става 1. и 2. Кривичног законика, те му је утврђена казна затвора у трајању од 3 године за кривично дело из члана 234. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, а за кривично дело из члана 231. став 3. у вези става 1. и 2. Кривичног законика казна затвора у трајању од 1 године и 8 месеци и новчана казна у износу од 100.000,00 динара, па је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 4 године и 6 месеци, у коју се урачунава време проведено у притвору од

04.02.2022. године до 15.04.2022. године, и новчану казну у износу од 100.000,00 динара. Према окривљеном је изречена и мера безбедности забрана вршења дужности које се односе на располагање, коришћење, управљање, руковођење или чување туђе имовине у року од 3 године од дана правноснажности пресуде, с тим да се време проведено на издржавању казне затвора не урачунава у време трајања ове мере. Истом пресудом одлучено је о трошковима кривичног поступка и имовинскоправном захтеву.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 728/23 од 30.01.2024. године, делимично је усвојена жалба окривљеног АА и његовог браниоца, па је пресуда Вишег суда у Новом Саду К. 170/22 од 23.06.2023. године преиначена, тако што су кривично правне радње, за које је првостепеном пресудом окривљени АА оглашени кривим, правно квалификоване као кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. Кривичног законика и осуђен је на казну затвора у трајању од 2 године, у коју се урачунава време проведено у притвору од 04.02.2022. године до 15.04.2022. године, и изречена му је мера безбедности којом му се забрањује вршење дужности које се односе на располагање, коришћење, управљање, руковођење или чување туђе имовине у року од 2 године од дана правноснажности пресуде, с тим да се време проведено на издржавању казне затвора не урачунава у време трајања ове мере, док су у преосталом делу жалба окривљеног и његовог браниоца, као и жалба Вишег јавног тужиоца у Новом Саду одбијене као неосноване и првостепена пресуда је у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено су поднели браниоци окривљеног АА, адвокат Петар Матковић и Мирјана Михајловић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) Законика о кривичном поступку, са предлогом да Врховни суд усвоји као основан поднети захтев за заштиту законитости, побијане пресуде преиначи, те окривљеног ослободи од оптужбе за дело које му је стављено на терет или да побијане пресуде укине и списе предмета врати на поновни поступак и одлучивање првостепеном или апелационом суду, као и да се извршење правноснажне пресуде одложи односно прекине.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП), па је на седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и бранилаца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те након оцене навода изнетих у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, док је у преосталом делу недозвољен.

Браниоци окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости наводе да је побијаним пресудама учињена повреда закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, односно да се правноснажне пресуде заснивају на незаконитом доказу, а као незаконит доказ означавају графолошко вештачење извршено од стране Даринке Попов која није стални судски вештак из ове области, те није квалификована да спроводи вештачење аутентичности потписа рукописа и отиска печата. Такође, браниоци у прилог ове повреде указују и да је вештачење вршено са фотокопије уговора која за то никако није

подобна, што све утиче на квалитет овог доказа и указује на чињеницу да се на истом пресуда није могла заснивати.

Напред изнети наводи бранилаца окривљеног оцењени су као неосновани.

Наиме, Врховни суд налази да је графолошко вештачење законит доказ на којем се по одредбама Законика о кривичном поступку пресуда може заснивати с обзиром да је графолошко вештачење одређено наредбом јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Новом Саду КТР 224/14-5 од 11.02.2014. године када је за вештака одређена Даринка Попов, а наредбом од 19.02.2014. године вештачење је поверено Националном криминалистичко техничком центру, Одсек у Новом Саду, Група за вештачење (НКТИЦ) Нови Сад.

Одредбом члана 114. став 4. ЗКП предвиђено је да ако за одређену врсту вештачења постоји стручна установа или се вештачење може обавити у оквиру државног органа, таква вештачења нарочито ако су сложенија, по правилу, ће се поверити таквој установи или органу, који ће потом одредити једног или више стручњака за давање налаза и мишљења.

Сходно изнетом, не постоји законска обавеза поверавања вештачења најпре вештацима са списка сталних судских вештака, већ се вештачење може обавити и у оквиру државног органа или установе, а једини услов је да је тај орган стручан за ту врсту вештачења.

Одредбом члана 10. став 1. Закона о судским вештацима („Службени гласник РС“, број 44 од 30.06.2010. године), предвиђено је да поред физичких и правних лица вештачење могу обављати и државни органи у оквиру којих се може обавити вештачење, као и научне и стручне установе (факултети, институти, заводи и слично), а одредбом става 2. истог члана је прописано да органи и установе из става 1. овог члана одређују једног или више стручњака одговарајуће специјалности који ће обављати вештачење или образују комисије састављене од научних или стручних радника који су код њих запослени.

Имајући у виду цитиране одредбе члана 10. Закона о судским вештацима, те чињеницу да је Даринка Попов радник Национално-криминалистичкотехничког центра, која је у смислу члана 114. став 4. ЗКП обавила вештачење и доставила писани налаз и мишљење, у конкретном случају поступала је управо као вештак који је овлашћен од стране установе - Национално-криминалистичкотехничког центра, сходно Закону о судским вештацима, а који не морају бити уписани у регистар вештака.

С тога се неосновано захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног, указује да је доношењем побијаних правноснажних пресуда учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Образлажући незаконитост графолошког вештачења бранилац у захтеву за заштиту законитости наводи и да је вештачење вршено са фотокопије уговора која није подобна за вештачења, али како је то фактичко тачније чињенично питање које се утврђује у сваком конкретном случају то се овај суд у те наводе браниоца није упуштао.

У поднетом захтеву бранилац наводи да је побијаним пресудама учињена повреда закона из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП услед противречности између онога што се наводи у разлозима пресуде о садржини исправа или записника о исказима датим у поступку и самих тих исправа или записника.

Даље у поднетом захтеву за заштиту законитости наводи се да је чињенично стање остало непотпуно утврђено услед погрешне оцене исказа испитаних сведока, одбијања предлога да се као доказ изведе саслушање сведока ББ и чињенице да је са окривљеним ФК „Војводина“ наставио пословну сарадњу након спорне наплате, чиме се суштински указује на повреду закона из члана 440. ЗКП.

У образложењу поднетог захтева за заштиту законитости бранилац наводи да је побијаним пресудама повређен закон у погледу одлуке о кривичној санкцији јер суд није приликом одмеравања казне правилно ценио чињенице које утичу да казна буде мања или већа те указује на учињену повреду закона из члана 441. став 1. ЗКП.

Како чланом 485. став 4. ЗКП који прописује разлоге због којих окривљени односно његов бранилац сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека, због повреде закона из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, чл. 440. и 441. став 1. ЗКП, то је Врховни суд захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног у овим деловима оценио као недозвољен.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП и члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП донео одлуку као у изреци ове пресуде.

Записничар – саветник
Марија Рибарић, с.р.

Председник већа – судија
Мирољуб Томић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић